

CONCOURS GÉNÉRAL DES LYCÉES

SESSION 2025

VERSION ET COMPOSITION EN LANGUE HÉBRAÏQUE

(Classes de terminale voie générale et toutes séries technologiques)

Durée : 5 heures

L'usage du dictionnaire bilingue est autorisé

Consignes aux candidats

- Ne pas utiliser d'encre claire
- N'utiliser ni colle, ni agrafe
- Ne joindre aucun brouillon
- Ne pas composer dans la marge
- Numéroté chaque page en bas à droite (numéro de page / nombre total de pages)
- Sur chaque copie, renseigner l'en-tête + l'identification du concours :

Concours / Examen : CGL Epreuve : Hébreu Matière : HEBR Session : 2025

Tournez la page S.V.P.

גרשום שופמן נולד ברוסיה הלבנה ב-1880 למשפחה חסידית. כשהיה בן 20 עבר לגור בפולין, והחל לפרסם סיפורים ושירים בעברית. ב-1913 עבר לאוסטריה, תחילה גר בווינה ואחר כך בכפר קטן, וצלסדורף, שבו נכתב הסיפור שלפנינו. ב-1938 עלה שופמן לישראל ומעולם לא עזב אותה, עד מותו ב-1972.

Les noms propres figurent en gras dans le texte.

האחד

בתי הקטנה באה מבית-הספר.

- אבא, יודע אתה, על אדמת הכיכר שבתחנת- הַטְרָאם האחרונה...

- רשום צלב קרס ענקי. גם אנוכי ראיתי, אל נא תצטערי, ילדתי!

בכל האמצעים שבעולם הם עושים את תעמולת השדים שלהם. פתקי שיסוי חדשים לבקרים על העמודים ועל הקירות ועל טבלות מיוחדות לכך. קטעים מהעיתונים הַנְאָצִיִּים מלאים עלילות דברים ופלסטר שנהא בצירוף קריקטורות-זוועה. והעוברים והשוויים התמימים, אנשים ונשים, צובאים על אלה צפופים, ויונקים את הארס. ומה פלא אם בבוקר אחד אנו רואים את השכנים מסביב (אפילו כאן, בפרוור הכפרי, הרחק מהמון העיר ושאוונה), והנה אינם כתמול-שלשום.

- יודע אתה, אבא, אבא – שוב סחה לי הילדה – גם **פֶּרְנַצֶּל** וגם **אַרְנֶסֶט** (מילדי רחובנו) נכנסו ל"נוער היטלר". הם עצמם התפארו לפני.

הרעלת תינוקות – זהו הדבר הנורא מכל. **פֶּרְנַצֶּל**, אגב פגישה, שוב אינו מברך לשלום בנימוס, כמו קודם, אלא מתנכר, מביט הצידה ומעמיד פנים כאילו רואה אותך כלל. שער קדקודו פשתן ממש, וכולו "שיגצל"¹ מובהק, ה"שיגצל" העולמי.

- הייל היטלר! – הוא מרים ידו הקטנה כחוק, בהיפרדו מחבריו, לאחר שנאבק והשתובב עמהם ארוכות.

[בבית-מגוריו הקטן, הקיצוני בשורה והנשקף על פני השדות, עמדה להישכר הדירה השנייה, זו שבקומה העליונה, ממעל לנו. בסקרנות מיוחדת ציפינו לדיירים החדשים העתידיים להתיישב כאן. מה יהא טיבם של אלה? הלנו אם לצרינו? תחת גגנו לפחות, אֵל נא יהי אויב! עד שבבוקר אחד באו. משפחה נוצרית קטנה. איש חזק, איש מידות, עם אישה חיוורת, חולנית, ועם חותנת זקנה-זקנה, עיוורת-למחצה. אבל ילדה בלונדית יפה להם בבת שתיים-עשרה – זקופה, דקה, גמישה. תיכף עטו עליה ילדי הפרוור וחתרו לרכוש לצלב הקרס גם אותה.

- אבא, האלך אל "נוער היטלר"? – שמעתיה שואלת את אביה (מתוך הפרוזדור נשמעו היטב כל השיחות שבמעון העליון) – כל הילדים כאן מבקשים זאת ממני.

והוא, האב, דווקא:

- מה? פוליטיקה?! כל זה אינו אלא "שְׁיִינְדֶּל" (רמאות) ! לא, לא! איני מרשה!!

החלפתי רוח. ובכן, שכן טוב! סוף-סוף נמצא אחד שלא נתפתה, אחד שלא הורעל.].

תוך כדי פגישות בצאתנו ובבואנו הרכנו זה לזה ראש בהסברת פנים יתרה. הורגשה אהדה הדדית. היה זה איש רחב גרם רזה פרצוף, עם הרבה זרחן בעיניים. אלה הבהיקו-הכסיפו כעיני מנקה-הארובות.

ברם מה אומנותו? כל היום אינו אלא עוסק במלאכות הביתיות, חוטב עצים בחצר, שואב מים מן הבאר, מטאטא את המדרגות, מתכוון, כנראה, לחסוך עמל מאשתו החולנית ומחותנתו העיוורת. שתי הנשים הללו, אגב, כעין אימת הבריות היתה עליהן, שכן השתמטו מפגישות, לא הביטו על העיניים בשעת שיחה קטועה, הכרחית, ולא נראו בחוץ אלא לעתים רחוקות מאוד.

¹ Jeune homme non juif, voyou (yiddish).

לא ארכו הימים והז'נדרמים המקומיים התחילו לעלות תכופות אל הקומה העליונה. ופעם שמעתי את הגדול שבהם חוקר את אבי המשפחה ונוזף ומאיים – והילדה בוכה... נתגלה שלמשטרה ידוע האיש מכבר, ובאלבום הפושעים יד ושם לו. לא לחינם תר-לו מעון בפינת-סתר זו דווקא.

אל ילדי הרחוב, שצבאו על הבית בחוץ, פנה ראש הז'נדרמים בצאתו: 35

- זאטוטים, אם תראו את האיש שב הביתה על אופניים דעו: נא כי גנובים הם אתו. תיכף להודיע זאת במשרדי!

- הודע אודיע! – קפץ **גרטל** בראש.

עתה התחבאו שתי הנשים בחדריהן עוד יותר, והחותנת הזקנה נדמתה לא כעיוורת ממש, אלא כמתעוורת, כאינה רוצה לראות...

40 ואנו? תחילה היה לנו לא ניחא קצת, "אונְהיימְלִיךְ"² בלעז, אבל לאט-לאט התרגלנו אל המצב ואל כל הנדנודים הטמירים בלילות. הנה שומעים אנו על משכבותינו, בשעה השנייה בלילה, כיצד האשה יורדת יחפה, בפסיעות כבושות, ופותחת את השער בחשאי, וכיצד האיש נכנס ועולה במדרגות, על-פני דלתנו, ביגיע רב, כל עוד רוח בו, כנושא משא כבד. מה? אופניים, חזיר טבוח, או שק מלא תרנגולות מלוקות ראש?

45 ביתנו הקטן, על שתי הקומות, "הוחרם" עתה כליל, ותושבי המקום נזפו בילדיהם, כשראו אותם משחקים עם **גרְטל**, בת הגבב. לא עמד לה יופיה! מאוחדות בגורל אחד כמעט התיידדו שתי הילדות אינטימית. זו שלנו, אמנם, הוקירה רגלה ממעון חברתה למעלה, אבל **גרטל** יצאה ונכנסה אצלנו תכופות. הנה היא מתרוצצת בחדרנו אילך ואילך, ועיניה משוטטות בכל חפצי הבית בסקרנות אי-טבעית; חטפה מעל השולחן את שעון היד הקטן של אשתי וחבשתה לזרועה היא דרך נסיון – בתאווה פראית... (דם אביה מפעפע בה!) – בחורף הלכו שתיהן יחד לגלוש על הקרח, לרוץ סְקִי, ובקיץ – להתרחץ, או על היער הסמוך, ללקט גרגרי אדמה.

50 פעם בוששו הילדות לשוב, והיום רד. חרדים לשלומן, יצאנו, שני ההורים, לבקש את בנותינו הקטנות. הלכנו בין בתי האיכרים, פנינו כה וכה וקראנו בקול:

- **גרטל! אסתר!**...

מאחורי הגדרות, מזה ומזה, נבחו הכלבים בזעף, ובעליהם שלחו אחרינו מבטי איבה ונידוי. החשכה בפינה נידחת זו גברה מרגע לרגע; ברם בן לווייתני, ידיד הלילות. עיניו האירו כעיני הזאב, והן-הן שהפיגו את החרדה ועודדו את הרוח. 55

האחד.

ג. שופמן, שלבת, עם עובד, 1994, עמ' 219-220.

² *Unheimlich* : effrayant, étrange (allemand).

א. נתח/י בעברית את הטקסט.

La réponse attendue est un commentaire composé en hébreu. Les points proposés pour vous aider à l'analyse sont *facultatifs*, et peuvent être traités dans l'ordre qui vous convient.

להלן כמה רעיונות שאפשר לפתח:

1. הרקע ההיסטורי שבו מתרחשת העלילה.
2. המספר, נקודת המבט שלו, עולם הערכים שלו.
3. תיאור הדמויות, האישיות שלהן, הערכים שלהם.
4. היחסים בין הדמויות, הידידות שמתפתחת בין הדמויות, המאפיינים שלה, הייחוד שלה.
5. האמביוולנטיות שבטקסט.
6. בניית המתח בסיפור, הניגודים, ההפתעות.

ב. תרגם/ תרגמי לצרפתית את הקטע מהמילה " בבית-מגורינו הקטן ", ... (שורה 15), עד " אחד שלא הורעל " (שורה 25).

Version : lignes 15-25 (entre crochets).